

Grazen in twee periodes positief voor benutting van robotcapaciteit

'Shift-beweiding' houdt koeien in natuurlijk ritme

Ze moeten een keer extra de wei in. Maar Robbert Haijink en Tonny Groot Koerkamp hebben het er graag voor over. De robotmelkers bieden hun dieren tweemaal daags toegang tot de wei. Met 'shift-beweiding' houden ze de koeien in een ritme dat aansluit op hun natuurlijke graasgedrag. Zo vergroten ze de beweidingsruimte en de capaciteit om te melken.

VEEHOUDER

Tonny Groot Koerkamp woont en werkt met zijn gezin op een bedrijf in Harfsen.

BEDRIJF

De familie Groot Koerkamp bewerkt 90 hectare grond. De oppervlakte van de huiskavel is 27,5 hectare.

VEESTAPEL

De veestapel van de familie Groot Koerkamp telt 140 melken en kalfkoeien en 70 stuks jongvee. Het rollend jaargemiddelde is 9931 kg melk met 4,23% vet en 3,62% eiwit.

Veehouders die bij automatisch melken een hoge opname van weidegras willen realiseren, hebben volgens Mike Kuiperij twee opties. 'Ze bieden het koppel een groot aantal uren toegang tot de wei, zodat de koeien hun eigen gang kunnen gaan. Of ze laten de dieren in twee periodes intensief grazen en bieden ze daarmee een vast ritme', zo verklaart de farm management adviseur van Lely Center Zelhem. Kuiperij schat dat dit jaar ongeveer tien procent van de veehouders die robotmelken combineren met weidegang, kiezen voor de laatste optie, die ook wel 'shift-beweiding' wordt genoemd.

Tot 10 kilo droge stof

De groeiende belangstelling voor weiden in twee periodes verbaast Kuiperij niet. 'Het vraagt iets meer arbeid van de veehouder, maar sluit mooi aan bij het natuurlijke gedrag van koeien om in korte periodes intensief te grazen', legt hij uit. 'Als de dieren een smakelijke weidesnede krijgen aangeboden, kunnen ze per uur meer dan een kilo droge stof aan gras opnemen. Zo lukt het om in een periode van 2 keer 6 uur toegang tot de wei tot wel 10 kilo droge stof aan weidegras in de koeien te krijgen', is zijn praktijkervaring.

Als de koeien rond de middag en aan het eind van de avond naar binnen worden gehaald, liggen en herkauwen ze het grootste deel van de tijd op stal. In de zomer verblijven de dieren bovendien tijdens de warmste uren onder dak. Op stal hebben de koeien alle gelegenheid om de robot te bezoeken en energierijk ruwen krachtvoer op te nemen. 'Dit laatste verbetert de benutting van eiwit uit gras', aldus Kuiperij. De adviseur wijst erop dat de arbeid om koeien naar de

Door koeien in twee periodes per dag te laten weiden is het mogelijk om bij automatisch melken een hoge grasopname te realiseren. Twee veehouders met Lely-melkrobots vertellen over hun systeem van 'shift-beweidning'.

— innovators in agriculture —

stal te halen kan worden beperkt door net voor het ophaalmoment op stal vers voer te verstrekken.

Standweiden en stripgrazen

'Shift-beweidning' is toe te passen in verschillende begrazingssystemen, zo blijkt uit de praktijkverhalen van de Achterhoekse veehouders Robbert Haijntink en Tonny Groot Koerkamp. Zo heeft Haijntink gekozen voor een vorm van stripgrazen waarbij hij de koeien twee keer per dag een nieuwe strook gras aanbiedt. 'Tot twee jaar geleden pasten we klassiek standweiden toe', vertelt de ervaren robotmelker uit Laren. Via de Grazeway (selectiepoort) konden de koeien tussen tien uur 's ochtends en zes uur 's middags naar buiten. 'Koeien met voldoende melk in de uier kwamen zelf wel weer naar de robot. Maar het kostte moeite om de oudmelkte koeien in het ritme te houden. Dat leidde soms tot wisselende melkintervallen en hogere celgetallen', geeft Haijntink zijn minder goede ervaringen weer.

Naarmate het koppel koeien groeide, liep de veehouder meer tegen het nadeel van de lagere graslandproductie bij standweiden aan. Hij besloot te gaan stripgrazen en schakelde tegelijkertijd over naar beweidning in twee periodes. Nu kunnen de koeien vanaf half zes 's ochtends zes uur naar buiten en vanaf half vijf 's middags tot het eind van de avond nog een keer een periode. 'Een voordeel van stripgrazen is dat de koeien na een aantal uren het lekkerste gras ophebben en daardoor vaak vanzelf weer naar de stal komen', ervaart Haijntink. 'Veel hoeft ik er niet te halen.'

Haijntink schat dat de koeien gemiddeld ongeveer de helft van het ruwvoer uit de wei halen. Op stal krijgen ze via voorraadvoeding blokken verstrekt van een mengkuil met 70 procent mais, 30 procent graskuil en bierbostel. Met een relatief oudmelkte veestapel was de gemiddelde melkproductie eind mei bijna 29 kg melk met 4,28% vet en 3,81% eiwit bij 2,8 melkingen per dag.

Acht uur weidegang

In Harfsen, een paar kilometer verderop, heeft Tonny Groot Koerkamp vergelijkbare ervaringen met weiden in twee periodes. Hij past roterend standweiden toe en zijn koeien krijgen 2 keer daags 6 uur toegang tot een blok van 2,5 hectare. 'Ze vreten steeds de bijgroei van 5 dagen weg. Bij een gemiddelde groei van 60 kilo droge stof per dag komt dit neer op ongeveer 6 kilo droge stof per koe

per dag', rekent de melkveehouder voor. 'Omdat de dieren elke dag een vers perceel krijgen, gaan ze graag naar buiten', is Groot Koerkamps ervaring. Vooral in de vroege avond weiden de dieren fanatiek. 'Ze komen strak volgevreten binnen', vertelt hij. Uit een proef met metingen bij de in- en uitloop van de stal blijkt dat de koeien gemiddeld zeker acht uur per dag in de wei lopen. 'We voldoen met dit systeem dan ook royaal aan de norm van zes uur weidegang voor de weidepremie', aldus de veehouder. Met 130 koeien op twee systemen zijn de robots van Groot Koerkamp vol bezet. 'Als de koeien naar buiten gaan, zakt het aantal melkingen van 3 naar 2,7', vertelt hij. 'Maar de gemiddelde productie blijft met ongeveer 33 liter per dag mooi op

peil. Dat de koeien iets minder vaak gemolken worden, is niet zo'n probleem', vindt de veehouder. 'Zolang de oudmelkte koeien maar mooi in het ritme blijven. En juist dat gaat met shift-beweidning heel mooi.' |

VEEHOUDER

Robbert Haijntink heeft in het Gelderse Laren een melkveebedrijf in maatschap met zijn vriendin Jet Wessels.

BEDRIJF

De maatschap heeft 54 hectare grond in gebruik. De beweidbare huiskavel is 24 hectare groot.

VEESTAPEL

Haijntink en Wessels hebben een veestapel van 110 melk- en kalfkoeien en 60 stuks jongvee. Het rollend jaargemiddelde bedraagt 9226 kg melk met 4,43% vet en 3,65% eiwit.